

Odborné vzdělávání ve středu zájmu

Odborné vzdělání je v Evropě trvale vnímáno jako nesmírně důležitá součást systému celoživotního učení. Minimálně proto, že je určitým mostem mezi světy vzdělávání a práce. Větší pozornosti se těší i v kontextu ekonomického vývoje v posledních letech, a to jak odborné vzdělávání a příprava v celé uvažované šíři, tak hlavně příprava učňovského typu. Zvláštní důraz je přitom kladen na aktivity, které vycházejí z práce žáků v reálném prostředí. Na ně se nahlíží jako na jeden z významných prostředků řešení současné dlouhodobě vysoké míry nezaměstnanosti mladých.

Aktivit či projektů dokládajících evropský zájem o odborné vzdělávání je více. V souvislosti s činností oborových skupin jsou v tomto příspěvku vybrány dvě. Obě mají navíc vazbu i na významné projekty řešené NÚV v gesci MŠMT – projekty [NSK2](#) a [Pospolu](#).

První evropskou aktivitou je [ESCO – Evropská klasifikace dovedností/kompetencí, kvalifikací a povolání](#), která se v posledních několika letech zaměřuje na vztah povolání a odborného vzdělávání a přípravy a na požadavky evropského trhu práce. V České republice to dobře koresponduje s propojováním v ose *Národní soustava povolání – Národní soustava kvalifikací – počáteční (odborné) vzdělávání*, které má již desetiletou historii a do kterého se významně zapojují i oborové skupiny.

Pracovní skupina EU pro odborné vzdělání a přípravu

Další významnou aktivitou je nově vytvořená pracovní skupina Evropské komise nazvaná *Pracovní skupina ET2020 pro odborné vzdělávání a přípravu*, která se bude snažit pomoci těm zemím, které projeví zájem, při úspěšném zavádění nebo modernizaci odborného vzdělávání a přípravy (spolu)prací v konkrétních učňovských oborech. Pracovní skupina dále podpoří oboustranné spolupráce mezi zeměmi, které nabídnou vyzkoušené a úspěšné přístupy, se zeměmi, které naopak potřebují posílit některé aspekty zastoupení práce v reálném prostředí ve svých systémech odborného vzdělávání.

Přehled plánovaných aktivit a témat:

- podpora firem, zejména malých a středních, nabízejících přípravu učňů,
- pozitivní obraz učňovství a vylepšené profesní poradenství,
- řízení na úrovni státu, zákonný rámec a zapojení sociálních partnerů,
- zajišťování kvality učení vycházejícího z praxe v reálném pracovním prostředí.

Pro každé z těchto čtyř témat bude od května 2014 do června 2015 v některé ze zapojených zemí uspořádán mezinárodní seminář, který se podrobně zaměří na prozkoumání specifického vývoje problematiky a zavádění příslušné politiky v dané zemi. Podkladové materiály pro práci skupiny i konkrétní poznatky ze seminářů využijeme v rámci aktivit oborových skupin.

Miroslav Kadlec

Program Erasmus+ rozdává během sedmi let 14,7 miliard eur milionům lidí

Cílem programu Erasmus+ je zvýšit kvalitu a přiměřenost kvalifikací a dovedností. Dvě třetiny prostředků jsou určeny na stipendia více než 4 milionům osob, a to na studium, odbornou přípravu, práci či dobrovolnickou činnost v zahraničí v období 2014–2020. Programu Erasmus+ se mohou zúčastnit žáci, studenti, učitelé, učni, dobrovolníci, vedoucí mládeže a funkcionáři amatérských sportovních organizací. Lze z něj také poskytnout finanční prostředky na partnerství vzdělávacích zařízení, mládežnických organizací, podniků, na reformy s cílem modernizovat vzdělávání a odbornou přípravu a podpořit inovace a zaměstnanost. Více informací najdete na www.naerasmusplus.cz.

Jak řešit nezaměstnanost mladých

Jedním z největších socioekonomických problémů současné Evropské unie je nezaměstnanost mladých lidí. V posledních letech existuje v EU velmi silná politická vůle podpořit mladé lidi v přechodu ze vzdělávacího systému do zaměstnání. Trh práce není schopen dostatečně rychle absorbovat každoroční příliv čerstvých absolventů a každý pátý mladý člověk nemůže najít zaměstnání.

Míra nezaměstnanosti mladých do pětadvaceti let v prosinci 2013 dosahovala v průměru EU 23,2 %, v České republice činila 18,8 %. Alarmující jsou údaje ze Španělska a Řecka, kde nezaměstnanost mladých překročila hranici 50 % (www.europa.eu).

Jedním z nástrojů EU ve snaze řešit nezaměstnanost mladých je **systém záruk pro mladé lidi**, který má zajistit, aby všechny osoby mladší 25 let získaly během 4 měsíců od chvíle, kdy ukončily formální vzdělání nebo přišly o práci, slušnou, konkrétní nabídku uplatnění, ať už pracovní místo, odbornou praxi, stáž, nebo možnost dalšího vzdělávání. Na tomto se členské země EU dohodly v dubnu 2013 na základě pozitivních zkušeností z Rakouska a Finska, kde po zavedení záruk výrazně stoupl počet mladých lidí, kteří nabídku práce využili.

V červenci 2013 zahájila činnost **Evropská aliance pro učňovskou přípravu**, jejímž prostřednictvím se Rada EU snaží přispět ke zlepšení kvality a nabídky učňovského vzdělávání a podnítit nabídku i poptávku po kvalitních učňovských místech i místech pro učení se praxí. Evropa se tak snaží umožnit mladým osvojit si dovednosti a zkušenosti, které zaměstnavatelé hledají a které jsou pro trh práce důležité.

V podpoře učňovské přípravy pomáhá zemím EU dodržování několika společných zásad, a to zejména zřízení rámce, který jasně a závazně stanovuje práva, povinnosti a odpovědnosti jednotlivých aktérů; dále zajištění kvality procesu učňovské přípravy i získaných kompetencí a kvalifikací, pro něž by měly být stanoveny standardy týkající se výsledků učení a zajišťování kvality.

V březnu 2014 přijala Rada EU **Rámec pro kvalitu stáží**, který by měl napomoci získat stážistům relevantní pracovní zkušenost, a zvýšit tak jejich šanci na nalezení kvalitní práce. Rámec klade důraz na transparentnost a jasné stanovení podmínek (pracovní doba, způsob ohodnocení atd.).

Martina Kaňáková

Výhody spojené s používáním principů ECVET

Základním principem ECVET je uznání, přenos a shromažďování znalostí, dovedností a kompetencí, tj. výsledků učení získaných v průběhu studijní nebo pracovní stáže doma či v zahraničí. Prvky ECVET mají výhody pro všechny zúčastněné.

Přínosy pro jednotlivce	Přínosy pro školy	Přínosy pro zaměstnavatele
<ul style="list-style-type: none">□ mohou absolvovat části vzdělávacího programu v jiné škole u nás i v zahraničí,□ získané výsledky učení jim budou uznány bez nutnosti opakování zkoušky,□ zvýší si sebevědomí,□ zvýší svou konkurenceschopnost na trhu práce,□ získají odborné a jazykové dovednosti	<ul style="list-style-type: none">□ snadno navážou na základě vypracovaných jednotek učení spolupráci s jinou školou/podnikem,□ zvýší si svůj kredit a atraktivitu pro budoucí studenty,□ mají možnost získat finanční podporu pro realizaci zahraničních výměn studentů/žáků (více informací na www.naep.cz)	<ul style="list-style-type: none">□ navážou partnerství se školami,□ mohou ovlivnit podobu jednotek výsledků učení,□ mají možnost zapojit se do tvorby školních vzdělávacích programů, a zajistit tak větší návaznost na potřeby pracovního trhu,□ získají možnost zvýšit odbornost svých pracovníků

Mnohé země již dnes ECVET využívají nejen na podporu mezinárodních, ale i národních mobilit. Ty se týkají především praktického vyučování žáků na pracovišti firmy s cílem přispět ke zkvalitnění odborné přípravy žáků i kvality samotných absolventů při vstupu na trh práce. V České republice pilotně ověřuje používání prvků ECVET na národní úrovni projekt [Pospolu – Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání](#) ve vybraných spolupracujících partnerstvích škol a firem. Příklady využití ECVET najdete na www.ecvet.cz

Tiráž
Zpravodaj Oborové skupiny
číslo 7 / jaro 2014
Vyšlo 5. května 2014
Vydává: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
Weilova 1271/6,
102 00 Praha 10

tel.: +420 274 022 111
www.nuv.cz
Redakce: Miroslav Kadlec, Lucie Šnajdrová
Grafika a sazba: Zdeněk Kalenský